

FAHÉRMÉGEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4-50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-ter 1.

TELEFON 207

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

MÉG MINDIG

nincsen vége a háboru hiénái letartóztatásának. Még mindig akad újabb és újabb gonoszlelkű ember, ki nem akarja a magyar szent haza és legendás hősiességű katonáinak érdekeit alacsony pénzvágyának és kapzsiságának alárendelni. Még mindig akad férgese a jelen szenvedő társadalomnak, kit kebeleből ki kell vetnie. Még mindig akad nyomorult vámos, ki még a fájdalomkból és könynyekből is présel ki magának rebachot.

Fiaink, testvéreink, égbenyülő hegyek észvesztően meredek sziklafalain, kezük a puská ravaszán, éjjel-nappal lesik az ellent és védik a monarchia becsületét és szabadságát; mosollyal az ajkukon rohannak a biztos halálba vitéz magyar honvédek: mi értünk, itthonmaradottakért — és — és az itthonmaradottaknak egyesei, azért, hogy nyomorult irhájukat, tüzhelyüket kényelmüket, gazdagságukat védik és óvják életükkel — ahogyan csak az Uristen legkedvesebb katonája, a magyar katona tudja védeni ezt az eleinek vérelé áztatott szent földet — paprika helyett téglaporról, tojás helyett a padlófénymázzal, zsir helyét megnevezhetetlen pomádéval, bor helyett a trágyalénél is rosszabb méreggel etetik és itatják őket a — „szállító urak.“ A kórházak egyes termei telve amputált végtagu testvéreinkkel, akiknek a „szállító urak“ papirosból készült finom erős, bőrbakkancsot „szállítottak“ a mely bőrbakkancsokban lefagyott a lábuk, hogy nem maradt más hátra mint az amputáció; telten tudócsucshurutos romokkal, — kik a „finom, ele-

gáns, erős posztóruházatban“ Galicia hőmezőin a dermesztő hidegben roncsokká lettek, — mert silányabbnál is silányabb minőségű zubbonyaikban, melyeket a „szállító urak“ liferáltak, átfázott a tüdejük s a halál jegyességé avatta fel őket . . .

S ez még mindig nem elég. Újabb és újabb „leleplezések“ történnek. Justicia ércpallosa újabbban és újabbban sujt le a hazaárulásnál százsorta nagyobb gonosztevőkre, kik a borzalmas háborut is csak az „üzlet“ szemüvegén nézik és a füstölgő romokat és a halottak dombjait is a legalkalmasabb „üzleti tereumnak“ tekintik.

Ezek az alakok — a kik idáig embertársaiknak tisztelétét és becsületét a legnagyobb mértékben élvezték. A kiket mélységes reverenciával megcsüvegelték és becsülték — vagyoni állapotuk s ennek révén befolyásuk miatt. Hajladoztak, pukkedliztek előttük, Keresték kegyeiket. Örültek ha valamelyik parolázott velük. Az „előkelő társadalmi állásu hadseregszállítónak“. Saját autójukon jártak híres soffőrel; egy sereg inas állott rendelkezésükre, a kik lestékvárták mikor a „nagy ur“, a nagyságos és méltóságos „ur“ sajátkezüleg megnyomni méltóztatni fogja az ezüst csengőtű gombját. Bizonyos körökben, ahol ezek az urak „unter sich“ voltak, ugy beszéltek ezekről a hatalmas „befolyásu“ „urakról“ — mint nem is emberi, de természetfölötti hatalmu lényekről.

S ime-mozza a katonai hadbírósg szelős szobájú vendégszeretét élvezik. Nyoma sincsen rajtuk az előbbi „uri voltak“-nak . . .

Ha egy éhező szegény em-

ber egy darab kenyéret lop — lecsukják. S méltán. De ezek az alakok milliók fölött rendelkeztek; ezek a gonosztevők teljes tudatában voltak gonoszáguk rettentő horderejének, nagyságának, kihatásának.

S azért nem érdemelnek sem könyörületet, sem irgalmat!

A legtöbb bűnös, bármit is követett volna el, — méltó ember társainak a részvételére, könyörületére. A legtöbb bűnös

cselekményben tudunk mentő és enyhítő körülményeket találni — csak a „hadseregszállítók“-nak minősíthetetlen aljas gaztettükben nem!

Az ókori barbár igazságszolgáltatásnak minden borzasztósága — *enyhe és kevés az ő megbüntetésükre.*

Az egész magyar társadalom vesse ki őket kebeléből — *mint akik a hazaárulóknál is ezerszer gonoszabbak!*

Benedek Rezső.

A világháború.

A Kraszniki csata.

Nagy erővel folyik tovább a kraszniki csata, amelybe az oroszok nagy számu tartalékokat vonnak be. Az oroszok olyan kétségbeesett ellenállást igyekeznek kifejteni itt is, mint aminőt a nagy kárpáti harcok idején tanúsítottak, amikor szintén folyton-folyvást hozták az új tartalékokat és emberben és municióban példátlan pazarlást, kegyetlen tékozlást vittek véghez.

Az orosz diplomácia a Balkánon súlyos vereséget szenvedett. Görögország az entente minden terrora ellenére is semleges akar maradni, Romániában a konzervatív pártban is, mind erősebben hódítanak a semlegesek és Oroszország kedvence eszméje, a balkáni szövetség feltámasztása, távolabb áll a megvalósítástól, mint valaha. A Svédországgal támadt konfliktusban is nagyon alul marad Oroszország, amely mélyen aláztatos kijelentést fog tenni a svéd kormányról, sajnálkozását fejezve ki a gotlandi tengeri harc egyes epizódjaiért, amelyek Svédország számára sérelmesek és bántók voltak.

A moszkvai zavargásokról, a rémes és rettenetes progromokról is érkeznek újabb részletek. A nép hallatlanul tombolt, rabolt, fosztogatott és gyilkolt. A

zavargásoknak állítólag áldozatul esett a moszkvai francia katonai attasé is, akit a feldühödött németnek nézett és agyonvert.

Az olaszok nagy vereséget

Régi hevességgel áll a harc az Isonzó mentén. Az olaszok, noha rettenetes vereséget szenvedtek a görzi csatában, most újra nagy erőfeszítéseket tesznek, természetesen egészen hiába. A görzi nagy vereség híre lassanként átszivárog az olasz közvéleménybe is, amely előtt az óvatos és honfírlási kedélyét olyannyira kimélő Cadorna gróf vezérkari főnök idáig eltitkolta ezt a vereséget.

De hiába a besugás és hiába a titkolódzás. A Cadorna gróf jelentései egyes mellékmondatokban önkéntelenül elárulják az olasz hadsereg kudarcát és minden vallomásnál többet beszél az a sok hazugság és rágalom, amellyel a mi haremódorunkat igyekeznek befeketíteni, a sok rágalom, amelyből egyetlen egy szó sem igaz és amely csak arra szolgál, hogy otthon valamiképpen mentesítse a vereségeket.

Az Isonzó-menti vereségekhez járulnak egyéb kudarcok is. Az olaszok a dolomitok körül is próbálkoznak, teljesen ered ménytelenül természetesen, éppen ugy, ahogyan a déltiroli

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

színes zephijrek, karton, schiffon és damasztból. Különböző vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak

Egyes szám ára 4 fillér.

Orterben való ágyuharc is drá-
juk végződött kedvezőtlenül.

Győzelmesen haladunk előre.

Orosz-Lengyelországban a
Visztulától keletre a harc tö-
vább tart. Az oroszok számos
heves támadását véresen visszavertük.

Ellenséges tulerő elől, amely
Lublin fedezésére harcra vetve,
ellentámadást kezdett, csapatainkat
a műt két oldalán a Krasz-
niktól északra emelkedő magas-
latokra vontuk vissza.

A Visztulától nyugatra az oro-
szok néhány előállítását rohammal
elfoglaltuk.

A Bug mentén és Kelet Gali-
ciában az általános helyzet vál-
tozatlan. Az alsó Zlota-Lipa men-
tén az ellenség előretöréseit
visszautasítottuk.

A legújabb olasz események.

Gőrc vidékén az olaszok teg-
nap ismét egyes előretöréseket
intézték ellenünk. A görcei hídfő
ellen mobil népfőlköket is
harcba küldtek. Csapataink az
ellenség minden támadását, mint
mindig, visszaverték.

Az Isonzó középső szakaszán
s a Krn területén nyugalom
van.

A karintiai és tiroli határter-
ületen csupán ágyuharc volt.

Buvárhajóink egyike július
7-én reggel egy Amalfi-típusú
olasz páncélos cirkáló az északi
Adrián megtorpedózott és el-
süllyesztett.

A déli harctér.

A Trebinjétől keletre emel-
kedő határmagaslatokon a július
7-ére virradó éjjelen a harc
újra megkezdődött.

Mivel a montenegróiak ellen-
támadása július 6-án meghiu-
sult, az ellenség éjjel még egy
előretörést kísérelt meg, amely
azonban gyalogsági és tüzér-
ségi tüzünkben teljesen össze-
omlott.

A kenyér árát is meghatározzák.

Tudvalevő dolog, hogy a
szegényebb osztály legnagyobb
része elfoglaltsága miatt nem
készítheti házilag a kenyé-
rét, hanem a péküzletből szeri-
be. A háborús viszonyok azon-
ban sokakat arra kényszerített,
hogy takarékosági szempont-
ból otthon süssenek kenyeret.

Mivel azonban gyakorlatok
nem volt, a hadilisztból bi-
zony nem igen sikerült a ke-
nyérsítés. A polgármester
ezen a következőképen szán-
dekozik segíteni. Tárgyalni fog
a pékekkel, hogy az adott
körülmények között a saját
polgári hasznuk mellett, a vá-
rostól kapott lisztből méltá-
nyos, meghatározott olcsó ár-
ban süssenek kenyeret a kö-
zönség részére.

Ha a pékekkel a megegye-
zés nem sikerülne, úgy akkor
a sütésről a város maga gon-
doskodnék. Biztosra vesszük
azonban, hogy erre nem lesz
szükség, mert a mi iparos-
inkkal szót lehet érteni.

Levél a bérkocsi- mizériáról és egyébéről.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Székesfehérvár város vezetősége
határozottan figyelmes a város la-
koival szemben. Nemcsak jó ke-
nyérlisztet szerez az emberek és
bőséges kukoricát a malacok szá-
mára, nemcsak a piaci igazi maxi-
malis árakat állapítja meg termel-
ők, kofák és fogyasztók nagy
megelégedésére, nemcsak vizről
gondoskodik nagy bölcsességgel,
nemcsak — no mondom — nem-
csak: hanem a város kulturáját
is szem előtt tartja. Tudja ő na-
gyon jól, hogy a város tehetősebb
része így nyár idején, mikor dolga
nincs, de pénze van és mikor ilyen
nagyon meleg van, el szokott
menni üdülni és világot látni, ta-
pasztalni, művelődni. Az idén en-
nek a szokásnak ezer és egy ok áll
utjában. Például, hogy egyebet ne
mondjak: az Itáliáért, a bella Ve-
neziaért rajongóknak dolguk is
van, pénzük sincs s a talián ágyuk
is utjukba állnak, hogy a dogek
városát láthassák.

Látva ezt a figyelmes város, gon-
doskodott arról, hogy lakói ne
érezzék ezt a hiányt s ide vá-
rszolta közeink a tenger királynőjé-
nek a férgregényesebb, legizgatóbb
látványját a sóhajok hidját, a
Ponte dei Sospirít. Örülünk neki
nagyon, hadd terjedjen a kultúra.
A hely is alkalmas, az összekötött
épületek is stilszerűek, ott van
alatta a „canal” is, főleg vasárnap
éjjel.

Erősen bizom benne, hogy a
város nem fog megállni azon az
uton, amelyre lépett, hanem gyors
egymásutánban sorra kerülnek az
ő és új világ egyéb nevezetessé-
gei is, például: Az akropolis, a
rhodusi kolosszus, a forum roma-
num már ugyis régen megvan va-
sárnap délelőttönként), sőt talán
a kapitóliumi ludak is. Érthető
okokból ezen utóbbiaknak külö-
nösen örülne a publikum.

De, hogy félretegyem a tréfát
és visszatérjek a ponte dei sospi-
rihez: nem tudom megérteni sze-
gény laikus eszemmel, hogy miért
kellott a nevezetes alkotás alá négy
nagy cementoszlopot s ezek fölé
azt a nagy tömör bolthajtást rakni?
Gondolom, ez a stílusért van, mert
egyébként két vasztraver és e fölé
egy kis beton egészen jól megfe-
lelt volna.

Legalább másutt ezt így szok-
ták csinálni a huszadik században.
Nekem nincsen szőlőm, tehát
érdek nélkül beszélek.

Azt hallom, hogy a szőlőhegyre
nem lehet konflikt kapni. Ha fel-
szólítják, nem is füllent mint régen,
hogy más fuvarja van, hanem
egyszerűen kijelenti, hogy nem
megy — mint szokták mondani
— az Istennek szem!

Nem tudom, igaz-e ez, de ha
igaz, nagy nyomorúsága Fehér-
várnak. Mert vagy van bérkocsi-
szerződés ebben a városban, vagy
nincs; ha van, tessék betartatni,
ha nincs, tessék megcsinálni eset-
leg — ha méltányosnak látszik —
kissé felemelt tarifával, de a mos-
tani állapot tarthatatlan.

Hát nekem igazán, okvetlenül
olyan jó lábammak kell lenni,
hogy kikutyagolhassak a szőlőbe
ebben a kutyá melegben, a gye-
rekeimnek mindnek akkoráknak
kell lenniök, hogy azt a négy ki-
lóméteres utat megbírják s a kis

elemőzsiámat igazán a hátamon
kell kivinnem, minthogy a kon-
flisoknak csak a vasutara tetszik
fuvar vállalniok, ahol fele idő
alatt keresnek annyit, mint a sző-
lőhegyen? Vagy a beteg felesé-
gem azért nyelje — hála kitűnő
és bőséges vízvezetékünknek —
a port itt a városban, mert nálunk
a ló helyett még mindig az em-
ber eszi a kukoricát?

És végül: kinek az érdeke volt
az, hogy, a multban nem enged-
ték meg a bérkocsik szaporítását,
mikor ime világos, hogy égető
szükség lett volna rá?

Szives válaszát kéri

Lalkus.

Tessék a válasz. A maximális
árakon már változtatott a hatóság,
Ép a mai lapban olvashatja a leg-
részesebb változást. A sóhajok hidja?
Hát bizony az nagyszerű. A mi
a bérkocsiügyet illeti, a rendőrség
minden feljelentés alkalmán
megbünteti őket. Miért nincs több
bérkocsi? Hát miért nincs?
Tudtunkkal a rendőrség már kérte
a bérkocsik számának felemelését.

AZ ÚJ PIACI árjegyzék.

Székesfehérvár tanácsa a har-
madik piaci árjegyzéket most
hozta nyilvánosságra, amely
szerint a következőképpen
árak a ezek lesznek:

Tej 1 liter	28 f.
Tejfel 1 liter	1 K 20 f.
Turó 1 kgr.	80 f.
Tojás 1 drb.	10 f.
Vaj 1 kgr.	4 K 50 f.
Gomba 1 liter	40 f.
Zöldbab 1 kgr.	16 f.
Borsó hüvelyes 1 kgr.	20 f.
Borsó kifejtve 1 liter	40 f.
Feles saláta 1 drb.	2 f.
Fejes káposzta 1 drb.	40 f.
Kelkáposzta 1 drb.	6 f.
Kalazabé 1 drb.	2 f.
Szt. Jánosretek 1 drb.	2 f.
Ó krumpli 1 kgr.	12 f.
Új krumpli 1 kgr. 14 f. 1 mm	12 K.
Petrezselyem 1 csomó	3 f.
Vöröshagyma 1 kgr.	40 f.
egy csomó	— f.
Fokhagyma 1 kgr.	1 K — f.
egy csomó	6—8 f.
Sárgarépa 1 csomó	8 f.
Kajszinbaraok	60 f.
Körte 1 kgr.	40 f.
Szt. Iváni alma	20 f.
Málna	60 f.
Ribizke	32 f.
Fekete meggy 1 liter	12 f.
Tök 1 drb.	16 f.
Uborka savanyítani	20 f.
10 drb.	20 f.
Zöldpaprika 1 drb.	4 f.
Csirke rántani egy pár	— f.
egy kgr. alul	3—3 40 K
Süttni való csirke egy	— f.
pár 1 kgr. felül	4—5 K
Tyuk 1 drb.	3 00—4 00 K.
Kacsa sovány 1 kgr.	1 K 60 f.
Kacsa kövér 1 kgr.	1 K 50 f.
Liba sovány 1 kgr.	2 K — f.
Liba kövér 1 kgr.	3 K — f.
Tízlitőtűt kacsa, liba	3 K 50 f.
Kárász I. rendű	1 K 40 f.
Kárász II. rendű	90 f.
Kárász III. rendű	70 f.
Csuka 1 kgr.	2 K — f.
Balatoni Ónhal	2 K — f.
Kecske	70 f.
Süllő	4 K — f.
Ponty	2 K — f.
Harcsa	2 K 60 f.

A tengerirekiválás anomáliái.

Már többször megemlékez-
tünk Székesfehérvár másod-
dik tengerirekiválásáról, amely-
hez a kormány feltétlenül kö-
tötte magát s amely komoly
veszedelemmel fenyegette a vá-
ros állapotománát. A lefoglalt
tengeri miatt nem egy gazda
kénytelen volt eladni a jószágát.
Egyesek azonban úgy segítetik
a bajon, hogy a tilalom dacára
is hozzányultak a tengerihez s
annak egy részét elhasználták.
Ennek következménye termé-
setesen az lett, hogy az elsőfoku
hatóságnak a kihágásért meg-
kellett büntetnie az illetőket. A
büntetés azután a tanácshoz,
mint másodikfoku hatóság elé
került. A polgármester ezeket
felmentette, amit feltétlenül he-
lyeselnünk kell. Az elsőfoku
hatóság intézkedése ellen sem
lehet kifogásunk, mert amit
tett, azt a kormányrendelet
parancsolta neki, és csak köte-
lességét teljesítette, amikor ezen
lehetetlen rendelet miatt bün-
tetett.

A polgármester azonban vál-
lalva minden felelősséget, be-
látva a gazdák helyzetét, amelybe
a második rekiválás miatt
kerültek, — felmentette azokat
a gazdákat, akik a lefoglalt ten-
gerinek egy részét felhasználták.
És hogy a polgármester intéz-
kedése ellen a kormánynak
sem lesz kifogása, feltétlenül
reméljük. Utólvége annak is
is be kell látnia, hogy ez le-
hetetlen követelés volt Székes-
fehérvártól.

Voltak azonban többen, aki-
ket azért büntetett meg, az első
foku hatóság, mert a lefoglalt
tengerit eladták. Ezek bünteté-
sét természetesen a tanács is
helybenhagyta, mert ez tényleg
olyan kihágás, amely büntetésre
méltó.

A közéleti cikkek árainak megállapítása.

Kormányintézkedés hiányá-
ban meg kellett érnünk azt,
hogy az élelmickek árai
megfizethetetlen magasra szök-
tek fel. Az egyes törvényható-
ságok látták a nagy veszedel-
met, amely a fogyasztó kö-
zönséget fenyegette, s kérték
a kormány felhatalmazását az
árak megállapítására. A kerést
a kormány többszörösen meg-
tagadta.

Végre azonban belátta, hogy
gyökeres intézkedésre van
szükség, mert különben nagy
zavarok állnak elő, s a követ-
kező rendeletét adta ki:

Mind erősebben nyilvánul az a
a kívánság, hogy a kormány ne
csak a gabonaneműeknek és liszt-
nek, hanem egyéb élelmickeknek,
elsősorban a hús és zsiradékfélék-
nek árait is maximalizálja.

Ilyen intézkedés nagyon kétélű
fegyver volna. Az armamaximalisnak
általában igen komoly hátrányai
és veszélyei vannak; különösen

pedig a tényleges viszonyoknak teljesen meg nem felelő ármáximom nagyon könnyen idézheti elő az illető árucikk teljes visszahuzódását és ezzel teljesen lehetelenné tenné a fogyasztók szükségletének kielégítését. Az ármáximálást tehát csak az összes idevágó körülmények pontos fifelembévitelével szabad eszközölni s annak a változó helyi viszonyokhoz gondosan hozzá kell számolni.

Ennélfogva a kormány nem vállalkozik arra, hogy ezen cikkek maximális árát is országon megállapítsa, viszont azonban módot kíván a helyi hatóságoknak nyújtani rá, hogy ott, ahol egyes cikkek maximális árának megállapítása a helyi körülményekből kifolyólag szükségesnek mutatkozik, ebben a tekintetben saját hatáskörükben eljárassanak.

Amennyiben tehát egyes törvényhatóságok felhatalmazást kérnek bizonyos fogyasztási cikkek maximális árának megállapítására, ezt a felhatalmazást a belügyminiszter indokolt esetekben nem fogja megtagadni.

A kormány a közvélemény általános kívánásának enged, amidőn ez intézkedéssel olyan módosítások mellett nyújt módot a maximális árak megállapítására, amelyek leginkább mitíghatják az ilyen rendszabályok hátrányait. De nyomtatékosan figyelemzetit a törvényhatóságokat, hogy a megadandó felhatalmazással a leg gondosabb körültekintéssel és csak olyan viszonyok között éljenek, amidőn azzal valóban méréselhetik a drágaságot és biztosíthatják a fogyasztók szükségleteinek olcsóbb ellátását.

Amit tehát oly régen sürgettünk, megjött. Kissé későn ugyan, de még mindig jobb, mint soha.

HIREK

— **Egyházmegyei hírek.** Ré pászky Ferenc volt bakonysárkányi plebánost beigtatták a martonvásári plebániába. Dömötör István ujmisést a megyéspüspök Ercsibe küldte segédlelkésznek. Neumayer Ferenc, az új etyeki plebános már elfogallta plebániáját. Megérkezésekor a község nagyszabású és meleg fogadtatásban részesítette.

— **Kinevezés.** Tattay István, a 17. honvédegyalozered alezredesét ezredessé léptették elő.

— **Hőseink.** A király az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismerésül Bártfai Szabó Béla 10. h. e.-beli őrnagyot a hadiékítményes katonai érdemkereszt 3. osztályával, Krettler Károly századost, Lutz Károly hadnagyot, dr. Schrambeck Károly főorvost, mindhármát a 69. gy. e.-nél, a legfelső dicséző elismerésben részesítette.

— **A hivatalos órák.** A nyári hónapokban tudvalevőleg a város házában csak délelőtt tartanak hivatalos órákat. A háborúra való tekintettel a polgármester most elrendeit, hogy a hivatalok működése délután se szüneteljen.

— **A pénteki huskímérés.** A Fejérmegyei Napló szóvátette a hatóság pénteki husarúsítását. A polgármester kijelentette, hogy erről szó sem volt, s ő volna az első, aki ezt nem engedné. Egyébként is a mai naptól kezdve a péntek polgári. Bőjt is a husztakarékoskodási kormányrendelet értelmében:

— **Halálozás.** Özv. Hóbert Jánosné szül. Barabás Julia f. hó 6-án 68 éves korában Budapestén meghalt. Az elhunytban Fúzy Árpádné tanítónő édesanyját gyászolja.

— **Nincs több hadifogyó gazdasági munkára.** Szüts Jenő alispán rendeletet intézett ma a főszoigabirokhoz és községi előljáróságokhoz, akiket az érdekekkel leendő közlés véget értesít, hogy hadifogyók átengedése iránti kérelmek nap-nap után még most is olyan tömegesen érkeznek a katonai parancsnokságokhoz, hogy előreláthatólag lehetetlenség lesz a június hó utolsó negyedében beérkezett kérelmeket már teljesíteni. Ezért indokolt, ha az előljáróságok értesítik ezeket az érdekelteket, hogy azok akik az április 16-án, illetőleg május 6-án történt értesítések dacára elkészen csak most kérnek hadifogyókat, nem számíthatnak azok átengedésére s más módon gondoskodjanak munkásokról, mert az idejekorán előbb jelentkezők igényeinek kielégítésével a mezőgazdasági muukúra alkalmas hadifogyók létszáma minden valószínűség szerint kimerül.

— **Társzene.** A Vöröskeresztytel vasárnap 11 órától fél 1-ig a Zichy-ligetben térzenét rendez 20 fillér belépődíj mellett. A kitűnő 35 ős zenekar ismét művészi programmal fogja a közönséget gyönyörködtetni.

— **Közigazgatás.** Fejérmegyei közigazgatási bizottsága e havi rendes ülését 13-án d. e. 10 óráig, a városi közigazgatási bizottság pedig ugyanaznap d. u. 3 órákor tartja.

— **A placi árak miatt.** A rendőség a tulmagas piaci árak miatt a következőket büntette meg: Arany Istváné a gombát 60 fillérért árulta, 20 K. büntették. Kósa Mihályné a csirkéért 5 K. kért, 10 koronára büntették. Farkas Imréné a rózsát 12 fillérért árulta, ráadásul még gorbombáskodott a rendőrről, 25 koronájára került. Zsedely Józsefné a tojást 12 fillérével adta. Német Róza pedig a gombát csekély 1-20 koronával akarta árulni, 20-20 koronára büntést kaptak. Kiss Józsefné a gombát 48 fillérével árulta, 10 koronára büntették érte.

— **Nők is kirendelhetők aratási munkára.** A vármegye alispánja utasította a járási főszoigabirokat, hirdessék ki a legkiterjedtebb módon azonnal, hogy a földmívelési miniszter távirati rendeletében felhatalmazást adott arra, hogy aratási, hordási, cséplési munkálatok elvégzésére 18 évtől 50 évig mindenki, így a nők is kirendelhetők közérőként. A férfiak és fogatosok közmunka ereje nemcsak az illető községekben, de a szomszédos járás területére bármely községbe, a nők pedig a szomszédos község területére rendelhetők ki a gazdasági munka elvégzésére.

— **A rendőség államegélye.** A kormány a rendőség államegélyét kiutalta, s az összeg már megis érkezett a viro shoz.

— **Uj cipőt kapnak az internáltak.** A rendőség a miniszterium felhatalmazása alapján a Székesfehérvárott elhelyezett szerb internáltaknak 264 korona értékben cipőt vásárolt.

— **Rokkant katonák a cséplési munkálatoknál.** A kereskedelmi miniszter a cséplési munkálatok megkönnyítése céljából elrendelte, hogy lábbadozó katonákat képezzenek ki a cséplőgépeket hajtó gázmotorok, benzín és nyersolajmotorok kezelésére és ezért a budapesti Technologiai Ipaizmuzeum a szegedi állami felső ipariskolánál, a győri, marosvásárhelyi, miskolci, pozsonyi, pécsi és nagyváradi fémipariskoláknál kurzusokat állítanak fel, ahol 24 gyakorlati és 48 elméleti óra alatt megtanítják a rokkant katonákat, ha erre előképzettséggel bírnak, a motorok kezelésére. Így a legközelebbi cséplésnél sok rokkant katona fog résztvenni.

— **Gazdáknak fontos.** Miként lehet felhasználni vagy eladni az új termést? A kormány 2070 sz. alatt rendeletet adott ki, amelyben szabályozza az új termés forgalmát és fogyasztását. A rendelet intézkedéseinek betartását súlyos büntetésekkel igyekszik biztosítani. Ugy a termelőnek, mint a fogyasztónak nagy érdeke tehát, hogy a rendeletet jól ismerje és megértse. Ezt a célt szolgálja a Katolikus Népszövetség a főtí cimen megjelent röpiratával, amelyben alapos, kimerítő és közhírhő magyarazatát adja a rendeletnek. Közli egyszersmind a röpirat az egész országra megállapított hatósági árakat a búzára, a rozsrá, a késztesre, árpára, zabra vonatkozólag. A röpiratot a Népszövetség a postaköltség bektüldése ellenében bárkinek megküldi. Egyes példányok rendelésénél 10 filléres bélyeget kell bektüldeni, 50 példánynál 1 koronát, 100 példánynál 1 korona 50 fillért. Minden további 100 példány után 1 koronát. Megrendelhető ezen a címen: Katolikus Népszövetség, Budapest, Ferenciek tere 7.

— **Körözések.** A vármegye alispánja özv. Bérés Jánosné és Kerekes Róza cseléd körözését elrendelte. Feltalálásuk esetén lakhelyeiket az alispáni hivatalnál kell bejelenteni.

— **Ritka kép váltott ki a közönségtől** olyan általános elismerést, mint az Urániában bemutatott Juna a Ganges gyöngye. Nemcsak a darab szépsége, mely gyönyörű, titokzatos és exotikus tárgyával a káprázatos és meszerű Indián keresztül vezet, de elsöranu technikai kivétel is bámulatba ejt. A képbén megörökített természeti szépségek méltó keretet adnak a finom mesének és némely helyen léleketviszszafojta kísérlük Junának édesbús történetét. Meglepő szépek a film csoport- és állatfelvételei. Ez a schlager ma este 7 és 9 órákor utoljára kerül színre. — Holnap egy nagyszabású irodalmi film kerül bemutatásra „A kulisszavárás” és a „Nelly házassága” vigjáték.

— **Permetező anyag,** amely szakemberek állítása szerint sokkal jobb a kékkónél, kapható Deutsch Aladár fűszerkereskedésében Buzapiac 5.

FIUMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTOR ÉPÜLETE) ::

Pörkölt kávékeverékek utolérhetőenek! Saját villamos kávényágyörköldé! Telefon 250.

— **Bojtorjánhajszees korpásodás,** hajhullás ellen kitűnően bevált szer üvege 1 kor. 20 fillér. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona Gyógyszertárban Kossuth-u. sarkán.

IRODALOM.

II. Vilmos császár. A háború irodalomnak egyik legérdekesebb és legaktuálisabb terméke ifj. Gonda Bálának a német császárról most megjelent könyve. A mintegy tíz nyomtatott ivre terjedő könyv tizenkét fejezetre oszlik s a császárnak a németbirodalmi politika fejlesztése érdekében elmondott beszédeiből ügyes csoportosítás szerint közöl nagyon érdekes és a mai háború szempontjából különösen aktuális részleteket. A könyv az Elet irodalmi részvénytársaság kiadásában, izléses kiállításban, a címlapon a császár arcképevel jelent meg. Két koronáért minden könyvkereskedésben kapható és a kiadónál (Budapest, Fehérvári-ut 15. szám) megrendelhető.

Vasárnap az APOLLOBAN

LEPAIN az apacsok királya.

I. rész és

A kalandos gróf.

Szombaton, július 10-én
a budapesti Nemzeti
(Royal) Orfeum művész-
személyzetének vendég-
játéka

Borbély Lilly

a Király Színház művésznője
és

Virágh Jenő

a Royal Orfeum közkedvelt
komikusának felléptével

Fehér Kabaré.

Egy előadás este 9 órákor.

Jegyek előre válthatók.

A helyárak felomelték.

Iskoláink élete a világ-háborus tanévben.

A Ferenc József nőnevelő-intézet értesítője.

A székesfehérvári Ferenc József nőnevelő-intézetet a szatmári irgalmas nővérek vezetik, az egyházi igazgató és az intézeti főnöknő irányítása mellett. A nőnevelő-intézet tulajdonképpen öt részből áll u. m. óvodából, négy osztályú osztott elemi népiskolából, négyosztályú osztatlan elemi népiskolából, négy osztályú polgári leányiskolából és végül internátusból. Az intézet előjárósága és tanítótestülete pedig 1 egyházi igazgató, 1 intézeti főnöknő, 2 hitoktató, 14 irgalmas nővérből és egy világi zenetanárnőből áll.

Az iskolai év történetéből meg tudjuk, hogy az intézetet a háborus idők viszontagságai legkevésbé érintették és viselték meg az összes más tanintézetek közt. Az előadások már szeptember 9-én megkezdődtek s az elemi iskolákban május 8-ig, a polgári iskolában pedig május végéig zavartalanul folytak. A háboru itt csak a vezetőség kettőzött buzgalmát, a lelkes leánysereg bámulatra méltó nemes tevékenységét fokozta. Ha elgondoljuk, hogy ez a leánysereg csak decemberben 603 hősapkát, 708 pár érmelejtőt, 161 pár térdvédőt, 21 pár lábszárvédőt s rengeteg mennyiségű másféle melegítő ruhadarabot készített a téli hadjáratban küzdő hősök számára: akkor levett kalappal kell megállnunk ezek előtt, a nagyokat is tiszáryalva lelkes kislányok előtt. De ha hozzávesszük, hogy ezek a galambszívű kisleánykák a katonák karácsonyára 207 52 koronát, oroszországi foglyaink részére 90-92 koronát gyűjtöttek, emellett megvalva legkedvesebb tárgyaiktól rengeteg mennyiségű játékot hordtak össze s meg nem szűnő szorgalommal az egész éven át cigarettával, cukorkákkal, mindenféle csemegével és élelmiszerekkel látják el a helybeli kórházakban fekvő sebesült katonáinkat; akkor csak a jó Istennek adhatunk hálát, hogy annyi szomorúságunk és fájdalomunk enyhítésére, ilyen földön járó angyali sziveket adott nekünk.

Ezeket a egyszerű tényeket szemlélve emeljék most föl szavunkat azok a még egyszerűbb pedagógusok, akik a béke idejében olyan sokszor emelték föl szavukat a vallásérkölcös nevelés, főleg a szerzetesi és apáca iskolák, intézetek ellen. Hát a jóteknonykodás terén az egész ország intézetei közt nem a legelső helyen találjuk-e azokat az intézeteket, amelyeknek alapja, a vallásérkölcös nevelés? Igazán ilyen szempontból jó nekünk ez a háboru, mert ragyogó tetekkel bizonyítja a vallásérkölcös nevelés örök értékét s a vallástalan irányzat letagadhatatlan csődjét.

A vallásérkölcös nevelés mélyítésére itt is az intézeti Mária-kongregáció szolgál.

Az iskolai év története beszámol még az ünnepségekről. Több kitünősikerű ünnepség volt az év folyamán. Az intézet 34-éven át volt igazgatója, Suborits Jenő praefátus kanonok betegsége folytán lemondott az igazgatóságról s helyébe Vadkerty József kanonokot nevezte ki a megyéspüspök. A betegsége folytán nyugalomba vonult igazgatóra nemcsak maga az intézet, hanem az intézetből kikerült s már városunk intelligens hölgyközönségét alkotó gárda is mély hálával

gondol és emlékezik meg a nemeszívű igazgatóról.

A tantestület névsorából kitűnik, hogy az elemi iskolában szakrendszert van alkalmazásban. A rendkívül tárgyak közt a legválogatottabb művészi tárgyak: művészi rajzolás, víz és olajfestés, zongorázás és cimbalom szerepelnek. A polgári iskolai tananyag ismertetése után az elemiiskolai tanulók és a polgári iskolai növendékek érdemsorozata s végül a kisdédóvó névsora következik. A tanulók statisztikájáról kiadott adatok, mint az előző években, ugy most is szűk szavuk. Nagy örömmünkre szolgált volna, ha a tanulók előmeneteli, mulasztási, könyvtárhasználati statisztikáját, melyek a tanulók szellemi fejlődéséről érdekes és áttekinthető képzelést engednek, bővebb feldolgozásban talált volna.

A kisdédóvó működéséről semmit sem olvashatunk. Csupán a névsort látjuk bővölvé.

Az elemi iskolába beiratkozott 422 növendék, a polgári iskolába 331, a kisdédóvót pedig 98 növendék látogatta. Vallás szerint az elemi iskolában r. k. 409, ref. 11, ev. 2. A polg. iskolában r. k. 291, gör. kel. 1, ref. 15, ev. 8, izr. 16. Könyvtárforgalom: 266 növendék olvasott 2345 művet. Ez értesítő végén az internátusra és a jövő tanévre vonatkozó tudnivalókat találjuk.

P—p.

SZÍNHÁZ.

Az Apolló művészestélye iránt városszerte nagy az érdeklődés. Természetes is ez, mikor Fehérvár volt kedvencei Borbély Lilly a Királyszínház művésznője és Virágh Jenő a Royal Orfeum komikusja lének fel a legújabb számokkal. A többi szereplők is mind elsőrangú erők, Arany Sári, Czeglédi Gyula, Forgách Jenő és Havas Béla. Az előadás este 9 órakor kezdődik. Jegyek előre válthatók Krausz Veronka előszéjében.

Vigyünk frissítőt a vasuti üdítő állomásra az átutazó sebesült katonák számára.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől. 7945/1915.

Hatósági felhívás a cséplési eredmények kötelező bejelentése tárgyában.

A m. kir. miniszteriumnak 2108/1915. M. E. számú rendeletében mindazok, akik *benzinnél, petroleummal, villamos vagy más motorikus erővel hajtott cséplőgéppel, gőzcséplőgéppel vagy jargányos cséplőgéppel* maguk, vagy más részére az 1915. évi termésből *buzát, rozst, kétszerest, árpat* vagy zabot cséplenek, az 1914. évi L. t. c. 9. §. értelmében 2 hónapig terjedhető elzárás és 600 koronáig térjedhető pénzbüntetés terhe mellett kötelesek az általuk végzett cséplésekről *gabonameneként* pontos feljegyzéseket vezetni és az általuk elcséplelt buza, rozs, kétszeres, árpa és zab mennyiségét a városi hatóságnál bejelenteni.

A végzett cséplések eredményét a bejelentésre kötelezett köteles hetenként és pedig min-

den *vasárnap*, — ha pedig a cséplést időközben befejezte, a befejezést követő napon a *városi gazdasági hivatalban* (Városi ház 1, 10. ajtó) bejelenteni.

A bejelentéseket a városi gazdasági hivatalban átvehető, — egy hétre szóló bejelentő lapokon kell megtenni; — a cséplés eredményét azonban naponként fel a cséplés befejeztével a bejelentő lap megfelelő rovataiba bevezetni. A bejelentés alapján szolgáló feljegyzéseket a bejelentésre kötelezett köteles a helyszíni ellenőrzés céljára megőrizni.

Felhívom ennél fogva mindazokat, akik Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága területén a folyó évi buza, rozs, kétszeres, árpa vagy zab terméskét csépelik vagy más által csépelltetik, a szükséges *bejelentési lapok* átvétele végett a gazdasági hivatalban jelentkezzenek, ahol egyuttal a bejelentő lapok pontos kitöltésére kellő felvilágosítást is nyerhetnek.

Székesfehérvár, 1915. júl. 8

Námessy János
tanácsos.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK.

Bárminemű eladásnál és vételnél a legelőszerebb és legolcsóbb az apróhirdetéseknél hirdetni. Egyszeri apróhirdetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűkkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetéseket mindenkor előre fizetendő és a megjelent apróhirdetéseket után igazoló lapokat senkinek sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb áremények vannak. Hírszöveg között rendez betűkkel a hirdetés soronkint 40 fillér, vastagabb betűkkel 60 fillér. Olyan hirdetéseket, amelyek a közérkölcösöt sértik, vagy bármi okból a sajtótervénnyel ellenkeznek, nem közlünk. Ezen kikötés a nyilateri hirdetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Lapárusítók házhöz való ki-hordásra hafizetéssel azonnal felvételnek.

Uri es női divatárúziatombé, tanulónak egy leányt és egy fiut azonnali belépésre keresek Vermes Frigyes.

Balatonfüreden nyaraló kényelmes berendezésű, fűrdőkabinall olcsón bérebevehető. Cim a kiadóhivatalban.

Egy mindenes fiu jó fizetéssel azonnal felvétetik. Pete műterem.

Tanulóleány kerestetik Neprszel Gyula női szabóhoz Kigvó-köz 5.

Mözkeretnek való lécek kaphatók Koháry József asztalosmesternél Háltér 3. (Ponty épület.)

Zongora, elsőrendű gyártmány és egy két ajtós jégsekrény eladó. Távirda u. 21.

Mindenesfiu 15—16 éves azonnal felvétetik az Apolló Színháznál. Jelentkezni délután 6 órakor.

Tanuló felvétel leány felvétetik Pete műtermében.

Gyümölcs-utca 29. szám alatt egy 2 szobás lakás előszobával és minden hozzátartozóval együtt minden órában kiadó.

Egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik Gebauer Testvérek bodegájában. Kossuth-utca.

Pirosalma-utca 2. szám alatt négy lóra istálló legényszózával kiadó.

Kitünő táju ribizli, malna, körte, idei burgonya, fejessalata, velőborsó stb. kapható Széchenyi-utca 26. sz. alatt. Ugyanott 8—10 kocsi trágya eladó.

Csinosan hutorozott szoba kiadó. Széchenyi-utca 26.

886/1915.

Arlejtési hirdemény.

Pusztaszabolcs község előjárósága az Adony-Pusztaszabolcsi vasuti indóház közvetlen közelében építendő községi ház, jegyzői lak, gazdasági épület, községi szolgálakás, vízvezeték és kerítés építésének vállalatba adására pályázatot hirdet.

A versenytárgyalási ajánlatok július 30-án d. u. 6 óráig nyújtandók be Pusztaszabolcs község előjáróságához.

A zát írásbeli versenytárgyalás július 31-én délelőtt 10 órakor fog megtartani.

A bővebb feltételek, az érteketlen költségvetés és a tervek másolata Pusztaszabolcs község előjáróságánál megkapható.

Pusztaszabolcs, 1915. július 6.

Prommer János sk.

biro.

Rády Andor sk.

jegyző.

Telefon 233. — Telefon 233.

Pénteken és szombaton,
július hó 9 és 10-én:

Filmszenzáció!

JUNA A GANGES GYÖNGYE.

Dráma a mohamedán világból 4 részben. A mesék országába a titokzatos Indiából, ahol a vallási rajongás tetőfokát éri. A Rajahik csodás kincsei káprázatos Keleti udvartartása, a dzsungel vadállatai és borzalmainak hazájából való ez a dráma, ahol egy csodaszép nő, a fakirok kezeibe kerülve, céljaik elérésére eszközül használják fel.

Fényes pótmúsor.

Mindennap van előadás:
este 7 és 9 órakor.